VIII 52 481021

Teka

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 37

Warszawa dn. 30 grudnia 1927 roku

Przegląd Prasy
Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

293

1

PRZEGLAD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 37 Warszawa dn. 30 grudnia 27 r.

---

1. POLITYKA ZAGRANICZNA ZSRR I STOSUNEK DO ZAGADNIEN MIEDZYNARODOWYCH

SYTUACJA MIEDZYNARODOWA.

IZWIESTJA z 28/XII.piszą z powodu listu Baldwina do b. ministra w gabinecie Mac Donalda Ponsobiego, że Baldwin w swych twierdzeniach o wyjątkowej roli Anglji w sprawie rozwiązania wewnętrzno-europejskich problematów i o jakoby uspakajającej roli angielskich sił zbrojnych, wykazał wielką polityczną nieostrożność. Jak raz, właśnie w chwili obecnej wraz z zaostrzającemi się przeciwieństwami interesów między Anglją a Stanami Zjednoczonemi i wzmagającemi się zbrojeniami tych państw, dają się zauważyć pewne procesy, świadczące o rozpoczynającem się przegrupowywaniu sił na kontynencie europejskim. Autor wymienia następujące punkty węzłowe polityki europejskiej, gdzie mają się odbywać te przygrupowania: na wschodzie Europy /spór polsko-litewski/, stosunki francusko-niemieckie i stosunki francusko-włoskie.

Po decyzji genewskiej każda ze stron stara się dowieść, że wygrała walkę w Genewie. Z punktu widzenia Związku Sowietów, nie jest decydującem, czy wygrał Piłsudski, czy Woldemaras, tem więcej, że na pytanie to dość trudno odpowiedzieć, gdyż obie strony uzyskały pewne formalne sukcesy, a ani jedna z nich nie osiągnęła rzeczywistego powodzenia. Dla ZSRR. decydującem jest to, w jakiej mierze kompromis genewski usunął bezpośrednie niebezpieczeństwo wojny w Europie wschodniej, a pod tym względem kompromis genewski nie usunął niebezpieczeństwa ruchawki i nie może złagodzić faltycznych spraw spornych, istniejących między Litwą a Polską.

Autor cytuje głos "Rzeczypospolitej" z 14/XII, która pisze, że najważniejszym momentem pobytu Piłsudskiego w Genewie była jego półtoragodzinna rozmowa z Chamberlainem, w związku z nadziejami, które Piłsudski jakoby pokłada "w nieustępliwej pozycji Anglji wobec Rosji sowieckiej". Art.ten jest zdaniem pisma sowieckiego obliczony na skompromitowanie Piłsudskiego wobec Francji. Lecz jest on charakterystyczny dla oceny sytuacji, z jaką spotykają się lub mogą się spotkać plany ekspansji polskiej ze strony poszczególnych państw, kierujących Ligą Narodów. W dziedzinie stosunków francusko-niemieckich autor upatruje możliwość zbliżenia i to nie tylko pod względem ekonomicznym, zwłaszcza wobec możliwego wzmocnienia się lewicy przy nowych wyborach do parlamentu francuskiego. Wobec tej możliwości chęć Baldwina, odgrywania roli stałego obrońcy Ligi Narodów i Locarna, przybiera nieco samołudzący się charakter. Następnie autor zwraca uwagę na tendencje zarówno ze strony Francji, jak też ze strony Włoch, zmierzające do porozumienia się tych państw bez udziału stron trzecich, co osłabia rolę rozjemczą Anglji, również i na tym terenie frontu europejskiego.

Z.S.R.R., CHINY.

IZWIESTJA z 28/XII.uważają, że zerwanie Chin południ. z ZSRR. wywoła izolację polityczną i ekonomiczną Chin południ. Bilans handlowy Chin południ. wobec ZSRR. był aktywny i dlatego przerwanie stosunków handlowych z Rosją Sowiecką będzie dotkliwym ciosem dla handl.kół chińskich. Autor wyraża powątpiewanie, aby możliwe były jakiekolwiek stosunki handlowe z ZSRR. wobec nieistnienia sowieckich organów handlowych i konsularnych na terytorjum Chin południ. Następnie autor twierdzi, że Czan Kai Szek nie odważyłby się na zerwanie stosunków z ZSRR. gdyby Związek sow. zajął taką pozycję, jaką zajęły inne mocarstwa i gdyby pozycja ta poparta była przez flotę sow. w portach Chin południ. Autor uważa że pochwalanie przez imperjalistów zagranicznych krwawego przestępstwa wobec ZSRR. stwarza niezwykle niebezpieczny dla nich precedens historyczny.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

REPRESJE PRZECIWKO OPOZYCJI W USRR

"KOMUNIST" z dn. 21/12 /Charków/ donosi, że w Kijowie wykryto organizację opozycyjną, która składała się przeważnie z słuchaczów wyższych uczelni kijowskich. 30 opozycjonistów, w tej liczbie niejakich Broniewoja, Faktorowicza i Grabowską wykluczono z partji.

STOSUNKI PARTYJNE Z PUNKTU WIDZENIA SOCJALISTYCZNEGO

"SOCJALISTICZESKIJ WIESTNIK" z dn. 21/12 /Berlin, pismo delegacji zagranicznej rosyjskiej partji socjal-demokratycznej/ omawia w artykule wstępnym stosunki w partji komunistycznej i wyniki jej XV zjazdu. Pismo nie wątpi, że frazeologja lewicowa nie wstrzyma p.Stalina i jego zwolenników od prowadzenia polityki prawicowej i "termidorjańskiej". Z punktu widzenia socjalistycznego należy to powitać. Im prędzej zerwie rząd sowiecki z utopizmem romantycznym tem lepiej. Niema ani jednego socjal-demokraty, któryby wolał ~~bezmyślny~~ bezsensowny międzynarodowy i gospodarczy program opozycji od bardziej życiowego programu "stalinowców". Opozycja znajduje się zdaniem pisma socjalistycznego w martwym kole. Co ma ona począć? Przygotowywać zamach stanu? Byłoby to najgorszą polityką "termidorjańską", zwróconą przeciwko twórcom "termidoru" rosyjskiego. Opozycja liczyć może na sukces jedynie w tym wypadku, o ile zerwie z hasłem dyktatury partyjnej i przejdzie do hasła demokracji politycznej. Pismo nie wierzy jednak aby mogło się to stać i rokuje powodzenie nie opozycji, lecz p.Stalinowi. Ze swego punktu widzenia potępia pismo wszelki "termidorjanizm" i "bonapartyzm" i nawołuje do walki pod hasłem demokracji politycznej i uświadomienia ludności robotniczej Rosji.

ZMIANA W RZĄDZIE SOWIECKIM

"RUL" z dn. 29/12 /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że prezes t.zw. małej rady komisarzy ludowych RSFSR Bogusławski otrzymał dymisję z powodu swej przynależności do opozycji. Stanowisko prezesa małej rady komisarzy ludowych objął Smolaninow.

POGŁOSKI O ROKOWANIACH P.TROCKIEGO Z P.STALINEM

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 27/12 /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ notuje pogłoski o przewidywanej rzekomo kapitulacji p.Trockiego przed p.Stalinem. Pertraktacje o warunkach ugody mają być rzekomo już rozpoczęte.

REPRESJE PRZECIWKO OPOZYCJI NA UKRAINIE

"PROLETARSKA PRAWDA" z dn. 22/12 /Kijów/ donosi z Krzemieńczuga, że okręgowa komisja kontrolująca partji wykluczyła z partji opozycjonistów Goldberga, Opiłowicza, Cajtelberga, Kataszowa, Ketwerdyńskiego i Lewina.

REPRESJE PRZECIWKO OPOZYCJI W GRUZJI

IBIDEM podaje z Tyflisu wiadomość o wykluczeniu z partji 9 opozycjonistów gruzińskich członków organizacji "trockistów".

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

POLITYKA SOWIECKA W OSETJI
"WŁAST TRUDA" z dn. 15/12 /Władykaukaz/ donosi, że z dniem 1-go stycznia 1928 roku urzędowanie osetińskiego wydziału oświaty we Władykaukazie odbywać się będzie wyłącznie w języku osetińskim.

SŁOWNIK JEZYKA TUNGUSKIEGO
"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 23/12 donosi, że Akademja Nauk w Leningradzie wydała słownik języka tunguskiego opracowany przez prof. Poppe.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

BUDŻET PANSTWOWY ZSRR NA ROK 1927/28
"EKONOMICZESKAJA ZIZN" z dn. 24/12 donosi, że prace nad projektem budżetu państwowego ZSRR na rok gospodarczy 1927/28, prowadzone przez komisarjat ludowy skarbu ZSRR, są na ukończeniu. Budżet opracowany jest w wysokości 5,917 miljonów rubli, przewyższając budżet państwowy ZSRR na rok 1926/27 o 866 miljonów rubli, czyli o 17,1%. Przewidywane wpływy z podatku rolnego wyniosą 345 miljonów rubli. W ubiegłym roku gospodarczym preliminowane były wpływy w wysokości 300 miljonów rubli. W rzeczywistości wpłynęło do kas skarbowych 352 miljony rubli. Wpływy z podatku przemysłowego preliminowane są w wysokości 350,8 miljonów rubli. W ubiegłym roku preliminowane były wpływy te w wysokości 290,5 miljonów rubli, wpłynęło do kas skarbowych 344 miljonów rubli. Wpływy z podatku dochodowego preliminowane są w wysokości 233 miljonów rubli, czyli o 65,3 miljonów rubli wyżej niż preliminowane było w roku ubiegłym oraz o 40 miljonów rubli wyżej niż w rzeczywistości wpłynęło w roku ubiegłym do kas skarbowych. Ogólna suma wpływów z podatków bezpośrednich preliminowana jest w wysokości 937 miljonów rubli, czyli o 163 miljonów rubli wyżej od preliminarza roku ubiegłego oraz o 32 miljony rubli wyżej od rzeczywistych wpływów z tych podatków w ubiegłym roku gospodarczym. Wpływy z podatków pośrednich preliminowane są w wysokości 1,576 miljonów rubli, czyli o 189 miljonów wyżej od preliminarza roku ubiegłego oraz o 183 miljony rubli wyżej od rzeczywistych wpływów z podatków pośrednich w ubiegłym roku gospodarczym. Wpływy z ceł preliminowane są w wysokości 230 miljonów rubli, o 57 miljonów wyżej niż w ubiegłym roku gospodarczym. Ogólna suma dochodów podatkowych preliminowana jest w wysokości 2,743,4 miljonów rubli, czyli o 409,8 miljonów rubli wyżej od preliminarza roku ubiegłego oraz o 277 miljonów rubli wyżej od rzeczywistych wpływów podatkowych. Inne dochody skarbu sowieckiego preliminowane są w wysokości 2,643,5 miljonów rubli, o 177,6 miljonów rubli wyżej niż w roku ubiegłym. W tej sumie wpływy z środków komunikacyjnych, oraz środków łączności preliminowane są w wysokości 1,863,5 miljonów rubli. Wpływy z odsetek od dochodu przemysłu państwowego preliminowane są w wysokości 46 miljonów rubli. Wpływy z pożyczek państwowych preliminowane są w wysokości 500 miljonów rubli, o 220 miljonów rubli wyżej niż w roku ubiegłym. Strona wydatkowa budżetu przewiduje wydatki w wysokości 1,162 miljony rubli na cele gospodarki narodowej, o 282,8 miljonów rubli więcej niż w roku ubiegłym. Z tej sumy przypada 586 miljonów rubli na przemysł sowiecki, 130 miljonów rubli na elektryfikację, 170 miljonów rubli na gospodarkę rolną, 107 miljonów rubli na rozwój handlu, 90,7 miljonów rubli na rozwój gospodarki komunalnej. W porównaniu z ubiegłym rokiem gospodarczym wzrosły pozycje te w następującej

skali: wydatki na przemysł - o 31%, na elektryfikację - o 36,7%, na rolnictwo - o 17,5%, na handel - 79,8%, na gospodarkę komunalną - o 126,7%. Z innych pozycyj wydatkowych preliminowane jest przekazanie 572,5 miljonów rubli na cele budżetów wydatkowych poszczególnych republik i obwodów związkowych, reszta wydatków zostanie pochłonięta przez administrację państwową. Preliminowane wpływy przewyższają preliminowane wydatki o 94,6 miljonów rubli.

7. SPRAWY LOKALNE.

OBCHOD 10-LECIA UKRAINY SOWIECKIEJ.
"KOMUNIST" z dn. 24/12 /Charków/ donosi o zwołaniu uroczystego zjednoczonego posiedzenia prezydjum C.K.W. sowietów USRR oraz rady komisarzy ludowych USRR z udziałem delegatów innych instytucyj sowieckich z powodu obchodu 10-tej rocznicy istnienia Ukrainy sowieckiej.

IBIDEM z dn. 25/12 ogłasza artykuły p.p.Czubara, Piotrowskiego, Zatońskiego i innych z okazji 10-lecia istnienia Ukrainy sowieckiej. Prezes rady komisarzy ludowych USRR p.Czubar podkreśla w swym artykule sukcesy twórczości socjalistycznej na Ukrainie sowieckiej, prezes C.K.W. sowietów USRR p.Piotrowski podkreśla ścisły związek istniejący pomiędzy Ukrainą sowiecką a resztą związku sowieckiego.

IBIDEM ogłasza rozkaz dzienny dowódcy wojsk ukraińskiego okręgu wojskowego armji czerwonej Jakira z okazji 10-lecia istnienia USRR. Podkreślając dodatnie wyniki polityki sowieckiej na Ukrainie Jakir oświadcza, że armja czerwona broni niezależności Ukrainy sowieckiej przed wrogiem zewnętrznym. Praca nad doskonaleniem armji czerwonej pod kierownictwem partji komunistycznej jest najlepszą gwarancją odbicia nowych prób interwencji imperjalistycznej.

9. SPRAWY KOSCIELNE.

ODEZWA METROPOLITY ANTONJUSZA
"NOWOJE WREMJA" z dn. 27/12 /Białogród, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ ogłasza odezwę prezesa rosyjskiegch biskupów prawosławnych na emigracji metropolity Antonjusza, podpisaną również przez członków tego synodu. Na początku odezwy oświadcza metropolita Antonjusz, że ostatnie wydarzenia w życiu rosyjskiej cerkwi zagranicznej wywołują konieczność jej wzmocnienia organizacyjnego. Działania metropolitów Eulogjusza i Platona oraz żądania metropolity Sergjusza, który zwrócił się do duchowieństwa prawosławnego na emigracji z propozycją uznania bezbożnej władzy sowieckiej, wywołują konieczność tymczasowego oddzielenia cerkwi zagranicznej od współczesnej cerkwi rosyjskiej kierowanej przez metropolitę Sergjusza. Wszelkie stosunki emigrantów rosyjskich z rosyjskim patryarchatem stają się niemożliwe, dopóki trwać będzie władza sowiecka. Wobec tego uznał synod cerkwi zagranicznej konieczność oparcia jej istnienia na kanonicznych zasadach autonomji. Urzeczywistnienie tej autonomji wymaga jednak pokaźnych środków pieniężnych, wobec czego nawołuje metropolita Antonjusz rosyjskich emigrantów prawosławnych do dobrowolnych ofiar na rzecz instytucyj cerkiewnych.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

ZMIANY W ROSYJSKIEJ PRASIE EMIGRACYJNEJ

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 23/12 /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ ogłasza artykuł swego redaktora naczelnego w sprawie przejścia znanych literatów rosyjskich małżonków Mereżkowskich z redakcji "Poslednija Nowosti" do redakcji pisma paryskiego "Wozrożdenje". P.Milukow oświadcza, że przejście to było skutkiem długotrwałych tarć zarówno osobistych, jak i politycznych.

UNIWERSYTET ROSYJSKI W TALLINIE

"NASZA GAZETA" z dn. 22/12 /Tallin, pismo mniejszości rosyjskiej w Estonji/ donosi, że związek nauczycielski w Estonji otrzymał od rządu estońskiego pozwolenie na organizację rosyjskiego uniwersytetu ludowego w Tallinie. Uniwersytet ten powstanie jako filja estońskiego uniwersytetu ludowego.

WYKRYCIE ORGANIZACJI KONTR-REWOLUCYJNYCH

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 23/12 donosi z Charkowa, że władze GPU na Ukrainie sowieckiej wykryły w ciągu drugiej połowy 1927 roku szereg organizacyj kontr-rewolucyjnych. W Kijowie wykryto w lecie r.b. ugrupowanie młodzieży monarchistycznej, które liczyło 6-iu członków. Ugrupowanie to dążyło do organizacji teroru przeciwsowieckiego, do nawiązania kontaktu z emigracją monarchistyczną oraz trudniło się akcją szpiegowską. W końcu listopada r.b. wykryto w Odesie ugrupowanie młodzieży monarchistycznej pod nazwą "Ruś imieni Wielikago Kniazia Nikołaja Nikołajewicza". Niektórzy członkowie tej organizacji należeli do liczby słuchaczów wyższych uczelni odeskich. Organizacja dążyła do wywołania przeciwsowieckiego powstania zbrojnego. Jednocześnie wykryto w Odesie inne ugrupowanie kontr-rewolucyjne, złożone z 5-iu członków z byłym pułkownikiem petlurowskim Zielińskim na czele. Z okazji 10-tej rocznicy rewolucji październikowej wydało to ugrupowanie odezwy przeciwsowieckie, nawołujące do zbojkotowania uroczystości sowieckich. Odezwy wydane były rzekomo w imieniu opozycji komunistycznej.

ZBOŻE DLA MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ

IBIDEM donosi, że wszechukraiński komitet pomocy powodzianom w Małopolsce wschodniej postanowił przesłać do Polski 70 wagonów zboża dla "głodującej ludności Ukrainy zachodniej". Komisarjat ludowy komunikacji w Moskwie zezwolił na bezpłatny przewóz tego zboża na kolejach sowieckich. Ukraiński bank rolniczy przekazał na rachunek komitetu 10 tysięcy rubli na ten sam cel.

ARESZTOWANIE WINOWAJCY KATASTROFY KOLEJOWEJ

"RUL" z dn. 29/12 /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że w Dniepropietrowsku aresztowano komunistę Romanienko, pracownika kolejowego, który rozmyślnie wywołał katastrofę pociągu osobowego w okolicach wymienionego miasta. Katastrofa ta pociągnęła za sobą liczne ofiary w ludziach. Romanienko oświadczył, że działał pod wpływem chęci zemszczenia się na swych przełożonych.

EMIGRACJA ROSYJSKA W TURCJI

IBIDEM donosi, że rząd turecki potwierdził ostatecznie swoją decyzję, na podstawie której wszyscy zamieszkali w Turcji bezpaństwowi emigranci rosyjscy powinni przed dniem 6-go lutego 1928 roku przyjąć obywatelstwo tureckie lub sowieckie. Ci, którzy odmówią zadość uczynienia temu żądaniu, będą musieli opuścić granice Turcji. Prośba delegata międzynarodowego biura pracy Ligi Narodów w Konstantynopolu p.Szlemmera o przedłużeniu terminu nie odniosła skutku.